

The Academy of Management and Administration in Opole (Poland)
Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine)
Donbass State Pedagogical University (Ukraine)
Institute for the Study of Spatial Development (Ukraine)
Katowice School of Technology (Poland)
Kirovograd State Pedagogical University named after Volodymyr Vinnichenko (Ukraine)
School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava (Slovakia)
Ukrainian Educational Research Association (Ukraine)
University of Economics in Bratislava (Slovakia)

PROBLEMS AND PROSPECTS OF TERRITORIES' SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

Conference Proceedings of the 6th International Scientific Conference

April 20 – 23, 2017

Opole, Poland

ISBN 978 – 83 – 62683 – 10 – 9

Conference Proceedings of the 6th International Scientific Conference *Problems and Prospects of Territories' Socio-Economic Development* (April 20 – 23, 2017, Opole, Poland). The Academy of Management and Administration in Opole, 2017; ISBN 978-83-62683-10-9; pp.272, illus., tabs., bibls.

Reviewers:

Marian Ciepaj – D.Sc, Professor, Head of the Department of Law and Administration, the Academy of Management and Administration in Opole (Poland)

Pavlo Zakharchenko – D.Sc, Professor, Head of the Department of Finance and Credit, Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine).

Editorial Office:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu

45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18

tel. 77 402-19-00/01

E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Publishing House:

© Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu

45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18

tel. 77 402-19-00/01

300 copies

The conference proceedings of the 6th International Scientific Conference *Problems and Prospects of Territories' Socio-Economic Development* includes modern theories, their practical aspects, tools for analyzing and managing complex socio-economic, educational and medical problems of society development, as well as new research directions are presented. Grounded systematic methodological concept and design principles of socio-economic, educational and medical research, taking into account the features of social determinants in constructing models of social systems at various levels, the purpose of which is to substantially increase the efficiency of such systems. Separate attention is paid to the study of the educational and medical, financial and economic instruments of society's development in the spatial coordinate system.

Authors are responsible for content of the materials.

<i>Mária Strenáčiková. Music education in Slovakia after the velvet revolution.....</i>	228
<i>Ірина В. Аксьонова. Аналіз кількісних та якісних характеристик вищих навчальних закладів світового класу.....</i>	230
<i>Наталія Б. Антонець. Історичний вимір трансформацій у сфері освіти України: школи робітничої молоді як новий тип загальноосвітнього навчального закладу у післявоєнний період (1943-1950).....</i>	233
<i>Влада Є. Білогур. Вплив вищої освіти на формування світоглядних орієнтирів сучасної студентської молоді.....</i>	235
<i>Людмила В. Білотор. Економіка освіти в Україні.....</i>	237
<i>Людмила Я. Бірюк, Сергій Г. Пішун. Розвиток професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів засобами медіа-освіти.....</i>	239
<i>Валентина Г. Воронкова. Трансформації у сфері освіти: галузевий аспект.....</i>	241
<i>Яна В. Глазова. Деякі підходи до оцінки економічної ефективності освітніх курсів в системі безперервного навчання.....</i>	244
<i>Олена П. Демченко. Регіональний контекст створення культурно-освітнього простору для розвитку соціальної обдарованості.....</i>	246
<i>Юлія О. Журавльова. Фінансова децентралізація в освіті як нова форма управління бюджетними коштами.....</i>	248
<i>Ольга П. Кивлюк. Напрями трансформації освіти в умовах глобалізації.....</i>	250
<i>Микола О. Кириченко. Епістемологічні виміри соціо-гуманітарного наукового дискурсу.....</i>	252
<i>Валентина В. Костіна. Підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери до профілактики дезадаптації учнів у різних соціальних інституціях.....</i>	254
<i>Ян В. Курінний. Вплив дошкільного навчального закладу на процес економічної соціалізації дошкільників.....</i>	256
<i>Марина Ю. Максименюк, Віталіна О. Нікітенко. Напрями модернізації соціогуманітарної компоненти освіти в умовах інформаційного суспільства.....</i>	258
<i>Вікторія В. Мельник. Стратегія образования как фактор устойчивого развития в условиях трансформации информационного общества в «общество знаний»....</i>	260
<i>Лідія М. Наріжна. Соціальне виховання дітей-сиріт в епоху структурних перетворень в Україні.....</i>	262
<i>Євгенія О. Неведомська. Загроза вимирання українців вимагає негайного впровадження здоров'язбережувальних освітніх технологій у навчальний процес</i>	264
<i>Олена В. Раєвська, Ольга І. Бровко. Інституційна автономія ВНЗ як засіб забезпечення сталого розвитку суспільства.....</i>	266
<i>Олександр В. Соснін. Трансформації у викладанні технічних дисциплін: галузевий аспект.....</i>	269
<i>Олена В. Чередник. Підготовка магістрів в університетах України.....</i>	271

б) поєднання обов'язкових форм діяльності вихованців закладів соціального виховання із добровільно обраними, із максимальним наданням можливостей вибору справи за інтересами і виховання самостійності.

Зауважимо, що для успішної соціалізації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, повинен відбуватися взаємозв'язок між інтернатними закладами та іншими соціальними інститутами (позашкільними клубами, центрами творчості, соціально-педагогічними службами, центрами реабілітації дітей-сиріт та дітей, які залишилися без опіки батьків та ін.). Здійснення соціального виховання в руслі державної соціальної політики дозволить надати соціально-виховній діяльності в інтернатних установах України державний характер та забезпечить її ефективність.

ЗАГРОЗА ВИМИРАННЯ УКРАЇНЦІВ ВИМАГАЄ НЕГАЙНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Євгенія О. Неведомська

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

y.nevedomska@kubg.edu.ua

Сучасний стан здоров'я населення України свідчить, що існує реальна загроза вимирання нації. Ось статистичні дані: середня тривалість життя в Україні складає 69 років (у чоловіків – 62,8 років, у жінок – 74,8 років), тоді як середня тривалість життя в країнах Євросоюзу (ЄС) – 74 роки, а в країнах СНД: в Грузії – 76,7, в Молдові – 70,8, в Узбекистані – 71,0. При цьому середня тривалість здорового життя в Україні складає 59,2 роки, тоді як в країнах ЄС – 70 років [2].

Важливим показником суспільного розвитку країни і водночас показником стану здоров'я населення є демографічний показник. За даними Держкомстату станом на початок 2010 року чисельність населення України становила близько 45 млн 982 тис. осіб; на початку 2013 року – 45 553 000 людей, на початок 2016 року населення України оцінювалося в 42 617 345, в кінці 2016 року населення України складає 42 462 218 осіб [2]. З огляду на ці дані, можна констатувати, що з 2010 по 2016 рр. населення України зменшилося на 3 519 782 особи. За статистичними прогнозами Відділу народонаселення при Департаменті з економічних і соціальних питань ООН у 2017 році чисельність населення України ще зменшиться на 154 562 особи, тобто становитиме в кінці 2017 року 42 305 656 осіб. За прогнозом цієї організації, при збереженні такої динаміки скорочення населення України до 2030 року кількість українців зменшиться до 39 млн. [2].

Багато причин такого жакливого стану здоров'я українців [1]. По-перше, це наслідки радянських «благополучних» десятиріч. У Радянському Союзі громадянам навіювали: не хвилюйтесь ні про що, працюйте, про все інше

потурбується держава: безкоштовна медична допомога, різні соціальні програми (санаторне лікування, оплачування лікарняних листків) тощо. Ще пам'ятається лозунг минулих років: турбота про здоров'я громадян – обов'язок держави. У результаті сама людина звикла сподіватися на могутність медицини, держави, а не на захисні сили свого власного організму.

Серед сучасних причин загрозливих показників для української нації є війна, міграційні процеси, низький соціально-економічний рівень життя, розвал системи охорони здоров'я, зниження рівня здоров'я населення. А зниження рівня здоров'я, зокрема, молоді обумовлено як конкретними причинами: спадковістю, способом життя, неусвідомленістю цінності власного здоров'я, незадовільною профілактичною роботою та медичною допомогою, забрудненням середовища життя, низькою якістю продуктів харчування та питної води, несприятливими умовами в суспільстві та сім'ї тощо [1, 2]. Окрім того, в Україні ще недостатньо розвинена служба психологічної допомоги. У результаті людина вирішує власні проблеми самотужки – здебільшого не так, як належить.

З огляду на зазначене, в українському суспільстві нагальною потребою є перехід виховання людини до нової парадигми: турбота про здоров'я – обов'язок кожного. На цьому наголошував ще в радянські часи академік Микола Амосов: «Щоб бути здоровим, потрібні власні зусилля, постійні і значні. Замінити їх не можна нічим». Отже, стан здоров'я сучасного українця залежить не тільки від зовнішніх умов, але й від його власного відношення до здоров'я. Вироблення такого відношення – найважливіша умова оздоровлення українського суспільства. І починати його необхідно зі школи, оскільки саме вона – єдиний інститут, через який проходить все населення країни, а навчально-виховний процес – єдиний систематизований процес можливого формування мотивів корисної для індивіда й суспільства поведінки. Саме через це роль школи у збереженні й укріпленні здоров'я повинна стати провідною.

Перед українськими педагогами стоїть нагальна задача впровадження в навчальний процес здоров'язбережувальних технологій. Поняття «здоров'язбережувальні технології» об'єднує в собі всі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів. Під здоров'язбережувальними технологіями треба розуміти:

- сприятливі умови навчання дитини в школі (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог і методик навчання та виховання);
- оптимальну організацію навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм);
- повноцінний та раціонально організований руховий режим;
- технології навчання здоров'ю – гігієнічне навчання, формування життєвих навичок (керування емоціями, вирішення конфліктів тощо), профілактика травматизму та зловживання психоактивними речовинами, статеве виховання; ці технології реалізуються завдяки включенню відповідних тем до предметів загально-навчального циклу, введення до варіативної частини навчального

плану нових предметів, організації факультативного навчання та додаткової освіти;

- виховання культури здоров'я – виховання в учнів особистісних якостей, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я та здоров'я родини.

Знання, володіння і впровадження здоров'язбережувальних технологій є важливою складовою професійної компетентності українського педагога.

Література

1. Неведомська Є.О. Небезпеки здоров'ю молоді в сучасному світі / Євгенія Олексіївна Неведомська // Актуальні проблеми здоров'язбереження в молодіжному середовищі XXI століття: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конфер. (15-16 листопада 2013 р., м.Київ) / упор. Л.Г. Горяна, Н.О. Терентьева. – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.В., 2013. – С. 93-107.
2. Неведомська Є.О. Стан здоров'я українців та як його визначити / Євгенія Олексіївна Неведомська // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Гуманітарні, природничі та точні науки як фундамент суспільного розвитку» (м.Харків, 26-27 січня 2017 року) / Наукове партнерство «Центр наукових технологій». – Харків: НП «ЦНТ», 2017. – С. 94-99.

ІНСТИТУЦІЙНА АВТОНОМІЯ ВНЗ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Олена В. Раєвська¹, Ольга І. Бровко²

*Харківський національний економічний університет ім. Семе́на Кузне́ця,
м. Харків, Україна*

¹olena.raev@gmail.com, ²ol.iv.brovko@gmail.com

Світовим трендом розвитку міжнародної системи вищої освіти кінця ХХ початку ХХІ століття є поступове розширення інституційної автономії вищих навчальних закладів (ВНЗ). Основний зміст системних трансформацій з цього приводу міститься у зміні стосунків між державою та національними системами вищої освіти та новому визначенні ролі держави в процесі підготовки фахівців з вищою освітою для потреб національної економіки. Зрозуміло, що держава повинна створювати дієві передумови та законодавчо-нормативне підґрунтя прояву інституційної автономії ВНЗ, а не жорстко регламентувати процес їх функціонування. Саме в цьому напрямку в Україні в останні роки здійснюється загальна модернізація системи вищої освіти країни. Ярким прикладом цих процесів стало прийняття нової редакції Закону України «Про вищу освіту», де на рівні законодавства задекларовано, що автономія ВНЗ – це «самостійність, незалежність і відповідальність вищого навчального закладу у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації наукових досліджень, освітнього процесу, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів»[1].